

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VIII. Itáne Christus ipse omnia sanxerit, quæ ad Reipublicæ
Christianæ gubernationem pertinerent, vt superuacaneum esse ministris
Ecclesiæ istius modi potestatem dari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

CAPVT VIII.

Nunc Christus ipse omnia sanxerit, quæ ad Reipublicæ Christianæ gubernationem pertinerent, vt superuacaneum esse ministris Ecclesiæ istiusmodi potestatem dari.

CVIVSMODI igitur ministri & serui Ecclesiæ fuerint Apostoli, qualesque esse debeant omnes Episcopi, satis est explicatum. Nunc quale sit, videntum est, quod aiunt nonnulli, potestate aliqua præcipiendi, ferendi que leges, opus in Ecclesia non fuisse, quæ in eius Præfectis agnosceretur. Christum autem in primis volunt institutis suis & præceptis, quæ diuinitus literis vniuersa comprehensa sint & expressa, satis superque Ecclesiam instructam munitamque reliquisse: non aliud proinde quam ministerium, quo ab ipso instituta & condita, in hominum notitiam perferrentur, Pastoribus Ecclesiæ commendauisse; eamque ob causam & Apostolos hoc in mandatis tantum modo habuisse, primùm, vt docerent fidem omnes gentes: deinde, fide instructas, baptizarent: postremò, docerent seruire omnia quæcunque Dominus mandauisset. non igitur vt præcipiant ipsi, sed vt Christi præcepta docendo demonstrarent, id modò in potestate Ecclesiæ Pastores habere. Quod si sic est, magna temeritate Paulus ipse præscribere Corinthiis est ausus, vt in conuentu Ecclesiæ duo dumtaxat, aut ad summum tres linguarum facultate præditi, peregrino idiomate loquerentur, idque vicissim, neque id quidè nisi præsentente interprete. Vbi enim hoc Christus Dominus iam institutum reliquerat? vbi id ipse præceperat vnquam? Cuius si instituta & præcepta abundè sufficiebant Ecclesiæ, nec Apostolus Paulus suum hoc adiunxisse debuit: nec cum Syriam idem, Ciliciamque peragraret, iussisse & Apostolorum ac Seniorum præcepta & instituta

*Matth. cap.
ultimo, in fine*

1. Cor. 146

Act. 15.

stituta

stituta seruarentur. Verùm fuerat illud pro tempore, pro nata occasione constituendum: vt & alia complura, quæ hominum mores, aut loca sequuntur, cæpi salve alias, temporum exortas progressu, quæ antea decreuisse, superuacaneum est, ac sæpè ridiculū. Tum est enim noua medicina paranda, cùm nouus fuerit morbus exortus. Nec de erigendo cogitatur ædificiū, priusquam aliqua ex parte corruerit. Cumque ea propè sint innumera, quæ constitui aliquando necesserat, nouis erumpentibus incommodis, & ita variis, vt ad hominum mores attemperanda, aliisque locis & aliis temporibus alia necessaria forent: quis ea uersa putat, multo antè literis comprehensa, postea tradenda fuisse? Incidunt enim tempora, ijque sensim irrepunt abusus, vt tolerari nō expediat diutius, quod rectè prius utiliterque seruabatur. Qua quidem in re Apostoli Pauli habemus exemplum; qui, vt à ieiunijs deinceps Eucharistia sumeretur, instituit; quæ postea alios cibos antea sumebatur. Quod quis neget rectè fecisse Christi discipulos, ipso præsertim Domino diuinum illum cibum porrigente? Sed quod initio à paucis bonis digna cum ueneratione fiebat, postea quæ in multitudinem venit popularem, cœpit plarorumque vitio & insolentia noxium fieri, propter irreuerentiam. Itaque mutatus Apostolica auctoritate mos est, quem retineri Christus nusquam præceperat. Atque hoc ipsum in eorum esse numero existimandum est, de quibus Corinthiis scribit: Cætera, cùm uenero, disponam. Nam Saluator quidem ipse, quò uehementius commendaret mysterij illius altitudinem (inquit Augustinus) ultimum hoc uoluit infigere cordibus & memoria discipulorum, à quibus ad passionem digressurus erat: & ideo non præcepit quo deinceps ordine sumeretur, vt Apostolis, per quos Ecclesias dispositurus erat, seruaret hunc locum. Nam si hoc ille monuisset,

1. Cor. 11.

Epi. 118.

vt post cibos alios semper acciperetur, credo quòd illū morem nemo variasset. Cū verò ait Apostolus, de hoc Sacramento loquens: Propter quod fratres, cū conuenitis ad manducandum, inuicem exspectate: si quis esurit, domi manducet: vt non ad iudicium conueniatis: statim subtexit, Cetera autem, cū venero, ordinabo. Vnde intelligi datur, quia multum erat, vt in epistola totum illum agendi ordinem insinuarer, quem vniuersa per orbem seruat Ecclesia, ab ipso ordinatum esse, quod nulla morum diuersitate variatur. Itaque simili potestate, consimiles ob causas vsi sunt & ceteri, qui Apostolis in administranda Ecclesia successerunt. Siquidem morem aliquando in Ecclesia fuisse publicum, vt etiam Laici Dominicam cœnam sub vtraque specie celebrarent, certius notiusque est mediocriter eruditis, quàm vt debeat demonstrari. Sed cū, vt ita perpetuò fieret, nusquam esset diuinitus constitutum: posteaquam intolerandis ab usibus res cœpit obseruationem irreligiosam habere, abrogatus mos ille est, atque à laicis remotus calix, nullo spiritualis fructus, vt fideles norunt, detrimento. Nostra verò ætate clandestina matrimonia sublata sunt, quæ rata haberi solebant, omnino id quoque Ecclesiæ necessitate maxima flagitante. Cū enim effrenata Christianorum libido nullis iam finibus contineretur; initisque clàm matrimonijs, quæ Ecclesiæ probari non poterant, ab iisdē personis alia frequenter publicis, contraherentur: hæc posteriora probare Ecclesia cogebatur, proque adulterijs sententiam dicere. quod diutius ferendum non esse, Concilij Tridentini Patres prudentissimè animaduertent. Ergo & ex malis moribus, bonæ sepe numero nascuntur leges: & quæ bonæ vtilis que aliquando fuere, moribus immutatis ipsæ quoque interdum mutandæ sunt. Quod cū subinde sit faciendum; perspicuum est eius faciendi

466 DE CHRISTIANA LIBERTATE
ciendi potestatem, auctoritatemque Ecclesie Præ-
libus dari debuisse. Iam cum sint nonnulla ab ip-
Apostolorum temporibus in Ecclesia Christi, magis
Christiani populi consensu, constantissimaque con-
suetudine, obseruata: velut Quadragesimæ obserua-
tio, diei Dominicæ pro Sabbatho celebratio, Ieiunium
Quatuor Temporum, Paschæ festiuitas non Iudaico
more decimaquarta Luna celebranda, & alia eius ge-
neris: quorum originem, quæcunque retro tempo-
respicias, demonstrare non possis Apostolorum æta-
posteriorem: Hæc igitur vel fateantur oportet à Chri-
sto Domino esse instituta, quòd eos dicere non sin-
illa professio, Nihil instituisse Christum, quod scri-
ptum non sit; esset enim omnino si id Christus in-
tuisset, etiam ipsorum confessione faciendum: ut
concedant necesse est, Apostolica auctoritate esse de-
creta, & Ecclesie commendata. Horum quidem, vtrum
verum sit, non hoc loco discutimus. Sed cur ista non
potuissent Ecclesiarum fundatores? populi Christiani
ni duces & principes constituti super omnem ter-
ram? Quòd autem mittens eos Dominus, non aliter
expresserit, quam docere & baptizare, dicens: Ite, do-
cete, baptizantes: nihil mirandum est, cum eos ad gen-
tes incredulas, nondumque subditas regno eius mis-
teret; leges autem subiectis dantur populis. Quòd
facere Apostoli possent, aliis verbis accepere. At non
alios ab Apostolis institutos Præsules simili potesta-
caruisse, illud declarat Tito dictum: Idcirco reliquit
Cretæ, ut ea quæ desunt corrigas, & constituas per ci-
uitates Presbyteros, sicut ego disposui tibi. Quòd
temporis qui Episcopi essent, constituere ea potu-
sent, quæ suis temporibus, sibi que subditis hominum
gregibus conuenire viderent; efficitur, hoc ipsum illi
potuisse, qui easdem postea cathedras longissima con-
fessionis serie tenuerunt.

CAPITULUM